

Informacja
z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Gnieźnie
według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Gniezno, czerwiec 2019 rok

I. Wprowadzenie

1.1 Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza informacja została opracowana w celu realizacji „Zasad polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” (wprowadzonych Uchwałą Zarządu Nr 5/2019 z dnia 18.01.2019 r., a zatwierdzonych Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 3/2019 z dnia 30.01.2019 r.) oraz spełnienia wymogów dotyczących ujawnienia informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanym dalej CRR), stanowiącym podstawę prawną na dzień sporządzenia niniejszej informacji, tj. na 31 grudnia 2018 r.

1.2 Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie z siedzibą w Gnieźnie przy ul. Dąbrówki 19, 62-200 Gniezno wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000094874.

Numer identyfikacji podatkowej (NIP): 784-00-41-387. Bank Spółdzielczy w Gnieźnie na dzień 31.12.2018 roku nie posiada podmiotów zależnych.

W 2018 roku Bank Spółdzielczy w Gnieźnie prowadził działalność w ramach jednostek organizacyjnych zlokalizowanych w niżej wymienionych placówkach:

- a) Centrala Banku w Gnieźnie, ul. Dąbrówki 19,
- b) Oddział w Gnieźnie, ul. Dąbrówki 19,
- c) II Oddział w Gnieźnie, ul. Budowlanych 2,
- d) Oddział w Niechanowie, ul. Różana 1,
- e) Oddział w Czarniejewie, Pl. kpt .P. Cymśa 2,
- f) Oddział w Mieścisku, ul. Dworcowa 2,
- g) Oddział w Skokach, ul. K. Wielkiego 11,
- h) Oddział w Kiszkwie, ul. Dworcowa 24,
- i) Oddział w Mogilnie, ul. Wł. Jagiełły 14,
- j) Oddział w Kłecku, ul. Dworcowa 14,
- k) Oddział w Mieleszynie, Mieleszyn 35b,
- l) Filia w Poznaniu, ul .Gen. Maczka 14,
- m) Punkt kasowy w Poznaniu, ul. Bonin 8,
- n) Punkt kasowy w Gnieźnie, os. Wł. Łokietka 25 h,
- o) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Al. Reymonta 9-11,
- p) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Roosevelta 59,

- q) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Wrzesińska 28,
- r) Agencja w Gnieźnie, ul. Czarnieckiego 1G,
- s) Agencja w Mieścisku, ul Janowiecka 280.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Przedstawione w niniejszej Informacji dane sporządzone zostały wg stanu na dzień 31.12.2018 r. i zawierają informacje dotyczące m. in.:

- a) zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- b) funduszy własnych,
- c) aktywów ważonych ryzykiem,
- d) adekwatności kapitałowej,
- e) polityki w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych, z częstotliwością roczną, w terminie pokrywającym się z terminem publikacji sprawozdań finansowych. Zebranie Przedstawicieli, na którym zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe odbyło się 31 maja 2019 roku. Zaprezentowane dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności ze „Sprawozdania Finansowego Banku Spółdzielczego w Gnieźnie za 2018 rok”.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

2.1 Strategia i procesy zarządzania ryzykiem

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”. Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- a) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem, podział zadań na trzy poziomy zarządzania;
- b) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
- c) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku;
- d) ogólne zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka, w tym zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych;
- e) ogólne zasady monitorowania i kontroli ryzyka;
- f) organizację systemu informacji zarządczej;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

g) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku i ogólnie sposób ich realizacji;

h) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych; ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W celu przeprowadzania powyższych procesów, wymienionych procesów realizowane są zadania związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem Banku należy:

- a) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- b) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- c) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- d) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- a) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- b) identyfikacja, pomiar/szacowanie i monitorowanie;
- c) system limitów ograniczających ryzyko;
- d) system informacji zarządczej;
- e) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Ryzykiem, które Bank uznaje za istotne są te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego, oraz rodzaje ryzyka wymienione w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CED IV) stosując kryterium ilościowe.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd Banku wewnętrzne procedury, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa, przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych. Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia stosownych procedur.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, strategiczne cele dla Banku zatwierdza Rada Nadzorcza. Do ryzyka istotnego w 2018 roku Bank zaliczał:

1) Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne Banku w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- a) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- b) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych w kredytach wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych brutto na poziomie nie wyższym od 3,5%;
- c) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 50%;
- d) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 100% funduszy własnych Banku;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych wg wartości bilansowej netto na poziomie max. 50% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;

- 6) dostarczanie Zarządowi informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- a) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- b) racjonalizację kosztów;
- c) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- d) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- e) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- a) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- b) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- c) skutecznym systemem kontroli wewnętrznej pozwalającym na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- d) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologiczne) wspierające w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- e) procedury opisujące istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających się warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- f) plany awaryjne i plany zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko walutowe w ramach ryzyka rynkowego

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- a) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- b) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- c) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 0,5% funduszy własnych Banku;
- b) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- c) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej;
- d) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- e) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

4) Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- a) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- b) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- b) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 80% uznanego kapitału;
- c) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

5) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;

- b) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
- b) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
- c) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- d) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- e) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
- f) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwałe przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
- g) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- h) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
- i) dywersyfikację źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- j) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- k) identyfikację wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

6) Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- a) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- b) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- c) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 25% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 5% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego%.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- b) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 1% sumy bilansowej;
- c) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
- d) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych;
- e) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- f) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

7) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- a) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- b) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- c) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie, 14,5%;
- d) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,5%;
- e) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 10%;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- f) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 73%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 11%;
- g) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 95% funduszy Tier I;
- h) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% zysku rocznego netto;
- b) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- c) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5;
- d) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- e) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

8) Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest:

- a) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- b) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- c) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- b) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- c) *sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;*
- d) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. ryzyka braku zgodności.

2.2. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych rozwiązań w tym względzie

Podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem zostały określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie uczestniczą:

Rada Nadzorcza Banku:

W systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, a w szczególności:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko) oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, niniejszą Strategię oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie;
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 10) corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku:

1. Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
 - 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
 - 2) opracowuje i przyjmuje niniejszą Strategię;
 - 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
 - 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
 - 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
 - 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
 - 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
 - 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
 - 9) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem;
 - 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację polityki wynagrodzeń;
 - 11) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość, dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu/apetytu na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków oraz:

- 1) na pierwszym poziomie;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 2) na drugim poziomie, przy czym nadzór nad tym poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

Jednostki i komórki organizacyjne:

1. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w Strategii zarządzaniem ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie oraz zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku.
2. Komitet kredytowy oraz Komitet ds. bezpieczeństwa informacji realizują zadania opisane w odrębnych regulacjach.
3. Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
4. Zespół ryzyka obejmuje swoim zakresem identyfikowanie, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka uznanego w Banku za istotne.
5. Zespół sprawozdawczości odpowiada m.in. za sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
6. Wydział produktów kredytów wspiera i koordynuje działalność kredytową Banku, monitoruje kredyty według ustalonych procedur bankowych, bierze udział w Komitecie kredytowym oraz opiniuje wnioski kredytowe w zakresie jego kompetencji.
7. Wydział księgowości i rozliczeń dokonuje rozliczeń finansowych Banku, zarządza płynnością Banku, odpowiada za zarządzanie nadwyżką środków i zarządzanie bieżącą pozycją walutową.
8. Zespół analiz kredytowych monitoruje indywidualne ryzyko kredytowe oraz skuteczność zabezpieczeń.
9. Zespół produktów depozytowych i elektronicznych odpowiada za realizację planów sprzedażowych oraz opracowywanie planu pozyskania i utrzymania bazy depozytowej .
10. Zespół windykacji restrukturyzacji i monitoringu odpowiedzialny jest za wykonywanie czynności windykacyjnych i udział w procesach restrukturyzacyjnych.

2.3 Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki oraz monitorowanie dopuszczalnego poziomu.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

W stosunku do ryzyka uznanego przez Bank za istotne opracowane zostały metody pomiaru oraz system raportowania, opisane szczegółowo w zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego dokonuje funkcjonujący w Centrali Banku Zespół ryzyka, który stosowne raporty przedkłada Zarządowi Banku. Zarząd Banku przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje dotyczące rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku.

System raportowania

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka występującego w działalności Banku, umożliwia ocenę skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i służy monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku oraz umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu działalności.

Pomiar, monitorowanie i charakter raportów

Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym występującym w działalności Banku. Do rodzajów ryzyka istotnego Bank zalicza:

1) Ryzyko kredytowe

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego, któremu podlega komórka monitorująca portfelowe ryzyko kredytowe oraz Zespół windykacji restrukturyzacji i monitoringu;
- 2) Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów), któremu podlegają: Oddziały Banku, Filia, Punkty kasowe oraz Wydział produktów kredytowych, który koordynuje działalność kredytową Banku, administruje kredytami z dopłatami, monitoruje kredyty wg przyjętych kompetencji oraz uczestniczy w Komitecie Kredytowym;
- 3) Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad analizami kredytowymi, któremu podlega Zespół analiz kredytowych.

Jednostki organizacyjne Banku w ramach obowiązującej w Banku struktury organizacyjnej, wykonują zadania związane z pozyskaniem klienta, analizą wniosku kredytowego, wydaniem propozycji decyzji dotyczącej analizowanego kredytu i przekazaniem rekomendacji, zgodnie z obowiązującymi w Banku kompetencjami kredytowymi, odpowiednim osobom celem podjęcia decyzji kredytowej.

1. Wyróżnia się następujące poziomy decyzyjne:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 1) oddział Banku — wniosek kredytowy złożony w oddziale lub punkcie kasowym podlega analizie przez pracownika kredytowego innego niż ten, który wniosek przyjął; decyzja zostaje podjęta w oddziale przez dyrektora, natomiast w filii przez kierownika filii; decyzje kredytowe podejmowane są również przez wyznaczonych pracowników w ramach udzielonych im w tym zakresie pełnomocnictw oraz osoby zastępujące ich w trakcie nieobecności w pracy zgodnie, z kompetencjami lub wniosek wraz z decyzją przekazywany jest do centrali Banku;
- 2) centrala Banku – wniosek kredytowy złożony w oddziale wraz z propozycją kredytową weryfikowany jest przez Zespół analiz kredytowych pod kątem kompletności, poprawności, wiarygodności oraz adekwatności proponowanych zabezpieczeń i wraz z propozycją decyzji kredytowej przekazywany na Komitet Kredytowy; po zaopiniowaniu przez Komitet wniosek wraz z opinią przekazywany jest na Zarząd;
- 3) Zarząd – podejmuje decyzje w sprawach przygotowanych zgodnie pkt 2), po zaopiniowaniu ich przez Komitet Kredytowy, bądź w sprawach zastrzeżonych wyłącznie do jego kompetencji;
- 4) Rada Nadzorcza – podejmuje decyzję w sprawach zastrzeżonych do jej kompetencji.

Monitoring pojedynczej transakcji kredytowej prowadzony jest, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, przez jednostki organizacyjne Banku oraz Zespół windykacji restrukturyzacji i monitoringu .

Monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego w zakresie portfela kredytowego dokonuje Zespół ryzyka. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) w cyklach miesięcznych:
 - a) ocenę struktury podmiotowej, produktowej i jakościowej portfela kredytowego;
 - b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych;
 - c) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych.
- 2) w cyklach kwartalnych dodatkowo:
 - a) ocenę struktury podmiotowej, produktowej i jakościowej portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w podportfelach kredytowych;
 - c) ocenę wielkości salda rezerw celowych/różnicy wartości rezerw i aktualizacji w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- d) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń;
 - e) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - f) realizację celów strategicznych określonych w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem;
 - g) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko;
 - h) ocenę poziomu i dynamiki kredytów przeterminowanych;
 - i) przeprowadzanie testów warunków skrajnych;
 - j) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
 - k) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych (ocena wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami, ocena skuteczności działań windykacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem efektywności procesu odzyskiwania należności Banku z ustanowionych zabezpieczeń oraz wielkości kredytów sprzedanych lub przeznaczonych do sprzedaży, a także wielkości kredytów nieodzyskanych);
- 3) w okresach półrocznych:
- a) monitorowanie na podstawie opracowań instytucji zewnętrznych (np. Ministerstwo Rozwoju i Finansów, Narodowy Bank Polski, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Departament Ekonomiczny SGB-Bank SA) sytuacji gospodarczej oraz zmian koniunktury mogących mieć wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową kredytobiorców, a także cen nieruchomości;
- 4) w okresach rocznych:
- a) ocenę realizacji polityki kredytowej

2) Ryzyko koncentracji

Rozwiązania organizacyjne dotyczące ryzyka kredytowego dotyczą również nadzoru i zarządzania ryzykiem koncentracji.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka koncentracji dokonuje Zespół ryzyka. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) w okresach kwartalnych:
 - a) zestawienie dużych ekspozycji oraz istotnych ekspozycji;
 - b) zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na branże;
 - c) zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na rodzaje zabezpieczenia;
 - d) informacje o charakterze jakościowym dotyczące zależności biznesowych, ekonomicznych, rodzinnych dotyczące klientów posiadających duże ekspozycje;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- e) monitorowanie poziomu wykorzystania ustanowionych limitów;
- 2) w okresach rocznych:
- a) analiza branży której łączna kwota ekspozycji przekracza 25%;
 - b) w ramach zabezpieczeń nierzeczywistych dokonuje analizy koncentracji zabezpieczenia wg dostawcy poręczenia lub gwarancji;
 - c) przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

3) Ryzyko stopy procentowej

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka stopy procentowej;
- 2) Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami

Za kształtowanie poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz zagospodarowania nadwyżek środków w Banku odpowiada Wydział księgowości i rozliczeń.

Zadania związane z identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem, kontrolowaniem i raportowaniem ryzyka stopy procentowej wykonuje Zespół ryzyka. Zadania te Zespół wykonuje w cyklach kwartalnych. Raport z oceny ryzyka obejmuje w szczególności następujące elementy:

- strukturę aktywów i pasywów według rodzajów stóp referencyjnych;
- wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp referencyjnych, w poszczególnych przedziałach czasowych;
- informację o poziomie marży odsetkowej Banku oraz spreadu (różnicy pomiędzy oprocentowaniem aktywów i pasywów);
- podstawowe wskaźniki ekonomiczne z zakresu ryzyka stopy procentowej;
- analizę luki przeszacowania obejmującą symulacje zmian wyniku odsetkowego w okresie najbliższego roku;
- informacje o poziomie i stopniu wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie stopy procentowej oraz wartości przekroczeń monitorowanych limitów;
- testy warunków skrajnych;
- wnioski i propozycje rekomendacji, w tym proponowane rozwiązania w przypadku przekroczenia limitów.

4) Ryzyko płynności

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka płynności;
- 2) Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

Zadania związane z utrzymaniem bieżącej, krótkoterminowej i długoterminowej płynności w Banku wykonuje Wydział księgowości i rozliczeń, który odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku, w tym zagospodarowaniem nadwyżek środków oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem, raportowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Zespół ryzyka. Zadania te Zespół ryzyka wykonuje w cyklach miesięcznych. Raport z oceny ryzyka płynności obejmuje w szczególności następujące elementy:

- alternatywne źródła finansowania;
- kalkulację nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR;
- strukturę i stabilność źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych (dynamiczna luka płynności – kwartalnie);
- wpływ pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- poziom aktywów nieobciążonych;
- analizę wskaźników płynności;
- przepływy pieniężne;
- ryzyko związane z płynnością długoterminową (raport roczny);
- wyniki testów warunków skrajnych (kwartalnie)
- stopień przestrzegania limitów;
- poziom wykonania Planu pozyskania i utrzymania środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania (kwartalnie).

5) Ryzyko walutowe

Za obszar ryzyka walutowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka walutowego;
- 2) Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem walutowym.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem, raportowaniem i kontrolowaniem ryzyka walutowego w Banku wykonuje Zespół ryzyka. Zadania te Zespół ryzyka wykonuje w cyklach miesięcznych za wyjątkiem testów warunków skrajnych, które są raportowane w cyklach kwartalnych. Raport z oceny ryzyka walutowego obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) kształtowania się poszczególnych kursów walut;
- 2) wielkości dokonywanych transakcji kupna/sprzedaży walut;
- 3) wpływu zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Banku;
- 4) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
- 5) wyników testów warunków skrajnych;
- 6) stopnia realizacji i przestrzegania limitów;
- 7) analizy wskaźników,
- 8) wielkości pozycji walutowych.

6) Ryzyko operacyjne

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym odpowiada Prezes Zarządu.

Za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Zespół ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie obszary działalności Banku, w związku z czym w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą pracownicy wszystkich komórek i jednostek organizacyjnych Banku oraz wszystkich szczebli zarządzania. Na potrzeby systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Banku wyznaczono osoby/komórki pełniące niżej wskazane role:

- 1) Menadżer ryzyka;
- 2) Właściciel ryzyka;
- 3) Właściciel procesu;
- 4) Zespół ryzyka.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym Banku polega na:

- 1) zapobieganiu zdarzeniom powstającym w bieżącej działalności, w procesach oraz systemach, przy zastosowaniu mechanizmów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka;
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczania liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu;
- 3) likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych;
- 4) rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wspomagany programem informatycznym.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego dokonuje Zespół ryzyka w cyklach kwartalnych. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

- zgromadzone dane o zdarzeniach operacyjnych,
- kluczowe wskaźniki KRI (półrocznie)
- ocenę czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową,
- wyniki testów warunków skrajnych (rocznie).

7) Ryzyko kapitałowe

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego (wewnętrzny wymóg kapitałowy) w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulujący wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

W procesie monitorowania i raportowania ryzyka kapitałowego uczestniczą:

Zespół ryzyka :

- 1) monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- 2) ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- 3) wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- 4) ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- 5) opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
- 6) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
- 7) opracowuje informację zarządczą z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych oraz kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 8) opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym szacowania kapitału wewnętrznego;
- 9) *monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.*

Wydział księgowości i rozliczeń:

- 1) gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- 2) może wносить propozycje zmian do procedur wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

Zespół sprawozdawczości – opracowuje propozycje aktualizacji procedury dotyczącej wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływanie na poziom generowanego ryzyka. Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych oraz mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach kwartalnych. W przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

8) Ryzyko braku zgodności

Za całość koordynacji procesu identyfikacji i zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności oraz za nadzór nad działaniem komórki zgodności odpowiada Prezes Zarządu Banku. Zadania z zakresu ryzyka braku zgodności realizuje osoba zatrudniona na stanowisku zgodności, pełniąca jednocześnie funkcję doradcy Prezesa Zarządu..

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności, zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności i co najmniej raz w roku ocenia efektywność procesów zarządzania tym ryzykiem przez Bank, w oparciu o okresowe raporty komórki zgodności i informacje uzyskane od Zarządu.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zachowanie zgodności w Banku poprzez ograniczanie lub eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz podejmowanie skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania przypadków niezgodności. W celu zapewnienia owej zgodności, Bank wprowadza odpowiednie rozwiązania organizacyjne, edukacyjne i prawne, w tym między innymi wydaje

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

odrębne regulacje normujące zasady etyki i dobre praktyki, tryb rozpatrywania skarg i reklamacji oraz technikę prawodawczą dla potrzeb wewnętrznych przepisów prawnych, a także zarządza konfliktami interesów i ładem korporacyjnym oraz zapewnia funkcjonowanie systemu anonimowego powiadamiania o naruszeniach prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.

W strukturze organizacyjnej Banku wyodrębniona jest komórka zgodności, która podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Działanie komórki zgodności obejmuje zadania drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej (drugiej linii obrony przed ryzykiem), polegające na zapewnianiu zgodności w działaniu całego Banku, w tym w szczególności na:

- 1) opracowaniu regulacji wewnętrznych określających cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki zgodności,
- 2) tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) dbałości o właściwe powiązanie zarządzania ryzykiem braku zgodności ze strategią Banku,
- 4) prowadzeniu rejestru naruszeń compliance,
- 5) sporządzaniu na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz zmian w poziomie i profilu tego ryzyka,
- 6) przedstawianiu Zarządowi propozycji działań, mających na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania stwierdzonych naruszeń przepisów prawa i norm postępowania przyszłości,
- 7) monitorowaniu na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa oraz informowaniu pracowników Banku i Zarządu o istotnych zmianach,
- 8) opiniowaniu nowych produktów lub procesów pod kątem ewentualnego wystąpienia ryzyka braku zgodności,
- 9) monitorowaniu terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych,
- 10) kształtowaniu świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku,
- 11) doradzaniu Zarządowi i komórkom organizacyjnym w zakresie zgodności.

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank za ryzyko trudnomierzalne, toteż jego ocena odbywa się poprzez szacowanie jakościowe na podstawie:

- oceny skutków potencjalnych i rzeczywistych strat związanych z naruszeniami compliance,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- oceny występowania najbardziej typowych naruszeń compliance i innych czynników wpływających na ryzyko zgodności.

Wyznaczenie profilu ryzyka braku zgodności Banku opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz niefinansowych z tytułu ryzyka braku zgodności. Profil ryzyka tego ryzyka wyznaczany jest w oparciu o dane dotyczące następujących grup kosztów ponoszonych przez Bank: odsetki karne, zapłacone kary umowne i administracyjne, zapłacone odszkodowania, koszty windykacji spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów powszechnie obowiązujących i przepisów wewnętrznych, tworzone rezerwy na poczet ewentualnych wypłat odszkodowań lub pokrycia innych kosztów związanych z naruszeniem przepisów prawa lub standardów postępowania oraz inne rzeczywiste lub potencjalne koszty będące bezpośrednim następstwem nieprzestrzegania przepisów powszechnie wiążących lub wewnętrznych regulacji i procedur.

Raporty dotyczące ryzyka braku zgodności sporządzane są dla Rady Nadzorczej i Zarządu w okresach kwartalnych. Raporty te zawierają:

- 1) zidentyfikowane przypadki ryzyka braku zgodności, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 2) ocenę zidentyfikowanych przypadków ryzyka braku zgodności wraz z informacją o profilu ryzyka;
- 3) rekomendowane mechanizmy kontrolowania i ograniczania ryzyka;
- 4) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie;
- 5) wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.

2.4 Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczania ryzyka

W celu ograniczania ryzyka, Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na dywersyfikację ryzyka oraz wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów kontrolnych zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.

W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu, raporty zawierają informacje na temat przyczyn przekroczenia, w tym ustalenia czy przekroczenie ma charakter jednorazowy czy jest wynikiem zmian strukturalnych oraz rekomendacje działań umożliwiających utrzymanie ryzyka na bezpiecznym poziomie.

Ponadto w Banku wprowadzone zostały „Zasady ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” w celu zapewnienie zwrotu przysługującej Bankowi wierzytelności w sytuacji braku spłaty wierzytelności przez klienta w terminie ustalonym w umowie.

2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi **Załącznik nr 1** do niniejszej Informacji.

2.6 Oświadczenie na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka Banku związane ze strategią działalności.

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym tolerancję na ryzyko określone przez Radę Nadzorczą Banku stanowi **Załącznik nr 2** do niniejszej Informacji.

2.7 Informacje w zakresie zarządzania

1. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego

W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka, a podstawą monitorowania procesu zarządzania ryzykiem jest formalnie ustawiony system informacji zarządczej.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- profilu ryzyka,
- stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- wyników testów warunków skrajnych,
- skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

1) Zarząd Banku:

a) w cyklach miesięcznych w zakresie:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka płynności,
- ryzyka walutowego,

- adekwatności kapitałowej;
- ryzyko inwestycji
- b) w cyklach kwartalnych w zakresie:
 - ryzyka operacyjnego,
 - ryzyko koncentracji;
 - ryzyko stopy procentowej;
- c) w cyklach kwartalnych w zakresie:
 - ryzyka braku zgodności.

2) Rada Nadzorcza - w cyklach kwartalnych i półrocznych w zależności od rodzaju ryzyka.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzone w Banku stanowisko kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku oddzielna procedura.

III. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. Fundusze własne

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.

Wysokość funduszy własnych (kapitał uznany) Banku wyliczana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV).

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych elementów funduszy własnych wg stanu na dzień 31.12.2018 r. zawiera poniższa tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota /tys. zł/	odniesienie do CRR
1.	Fundusz udziałowy	590	Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do CET 1 art. 483 (1) do (3) i art. 484-487 Instrumenty kapitałowe wyemitowane w związku z zastosowaniem zasady praw nabytych w odniesieniu do instrumentów stanowiących pomoc państwa, które spełniają wymogi zakwalifikowania do CET1 określone w art. 484-487
2.	Kapitał rezerwy (fundusz zasobowy i rezerwy)	43 574	art. 29 ust. 1
3.	Fundusz ogólnego ryzyka	1 000	art. 26 ust. 1 lit. f)
4.	Fundusz z aktualizacji wyceny	275	Pozycje wykazywane jako skumulowane inne całkowite dochody art. 468
5.	Wartości niematerialne i prawne	- 23	art. 36 ust. 1 lit. b)
	Inne korekty w kapitale podstawowym (z tytułu AVA)	- 3	
Tier I		45 413	
6.	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (rezerwa na ryzyko ogólne)	1 625	art. 62 lit. c)
Tier II		1 625	
FUNDUSZE WŁASNE		47 038	

Kapitał rezerwy składa się z funduszu zasobowego i rezerwowego; w 2018 roku nastąpiło zwiększenie funduszu zasobowego ogółem o kwotę 2 510 tys. zł z podziału nadwyżki bilansowej za 2017 rok. Zmniejszenie funduszu w 2018 r. nie wystąpiło.

Postawę obliczania funduszu udziałowego stanowi kwota opłaconych udziałów wg stanu na 28.06.2013 r. pomniejszona o wszelkie wypłaty, które miały miejsce w latach 2013-2017. Rezerwa na ryzyko ogólne kształtowała się bez zmian.

L. p	emitent	
1	unikatowy identyfikator (np. Cusip, Isin lub identyfikator bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	nie dotyczy
2	prawo lub prawa właściwe którym podlega instrument	nie dotyczy
3	ujmowanie w kapitale regulacyjnym	nie dotyczy
4	zasady przejściowe określone w rozporządzeniu crr	nie dotyczy
5	zasady określone w rozporządzeniu crr obowiązujące po okresie przejściowym	nie dotyczy
6	kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	nie dotyczy

7	rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	nie dotyczy
8	kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	nie dotyczy
9	wartość nominalna instrumentu	nie dotyczy
9a	cena emisyjna	nie dotyczy
9b	cena wykupu	
10	klasyfikacja księgowa	nie dotyczy
11	pierwotna data emisji	nie dotyczy
12	wieczyste czy terminowe	nie dotyczy
13	pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy
14	opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy
15	termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy
16	kolejne terminy wykupu jeżeli dotyczy	nie dotyczy
	kupony/dywidendy	nie dotyczy
17	stała lub zmienna dywidenda/stały lub zmienny kupon	nie dotyczy
18	kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy
19	istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie dotyczy
20a	w pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	nie dotyczy
20b	w pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	nie dotyczy
21	istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie dotyczy
22	nieskumulowane czy skumulowane	nie dotyczy
23	zamienne czy niezamienne	nie dotyczy
24	jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia powodujące zamianę	nie dotyczy
25	jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy
26	jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy
27	jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy
28	jeżeli zamienne należy określić rodzaj instrumentu na który można dokonać zamiany	nie dotyczy
29	jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy
30	odpisy obniżające wartość	nie dotyczy

31	w przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy
32	w przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy
33	w przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy
34	w przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy
35	pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy
36	niezgodne cechy przejściowe	nie dotyczy
37	jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy

V. Wymogi kapitałowe

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- metodę podstawowego wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,
- metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego.

Bank stosuje współczynnik wsparcia, o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR. Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP), zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonych ryzykiem, po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP dla każdej klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota /tys. zł/
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	248
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	1 598
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	122
4.	Ekspozycje wobec instytucji	0
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	847
6.	Ekspozycje detaliczne	10 038

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 636
8	Ekspozycje, których dotyczy nie wykonanie zobowiązania	116
9	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	85
10	Ekspozycje kapitałowe	348
11.	Pozostałe	344
RAZEM		16 382

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne. Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (z wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt. 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt. 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizowane są niniejsze Zasady;
 - b) poziom łącznego współczynnika kapitałowego;
 - c) plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt. 4.

Zasady wyliczania kapitału wewnętrznego na ryzyko koncentracji i ryzyko operacyjne opisane zostały w „Zasadach szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Wyszczególnienie	Alokacja kapitału regulacyjnego	Alokacja dodatkowego wymogu kapitałowego
Ryzyko kredytowe	16 382	2 714
Ryzyko rynkowe	-	-
Ryzyko operacyjne	2 288	-

Pozostałe wymogi	-	-
Ryzyko koncentracji zaangażowań	-	1 663
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	-	2 869
Ryzyko płynności	-	-
Ryzyko kapitałowe	-	-
Kapitał regulacyjny	18 670	
Kapitał wewnętrzny	25 918	
Łączny współczynnik kapitałowy 1%/	20,16	
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy 1%/	14,52	

Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” oraz „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Najistotniejszym elementem całkowitego wymogu kapitałowego pozostaje wymóg z tytułu ryzyka kredytowego.

VI. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank nie ogłasza informacji w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta, ponieważ w Banku nie występowały instrumenty pochodne oraz transakcje z przeznaczeniem odkupu w rozumieniu art. CRR.

VII. Bufory kapitałowe

Tabela poniżej przedstawia ujawnienia w zakresie buforów kapitałowych wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora kapitałowego w tys. zł		
1.	łączna kwota ekspozycji na ryzyko	233 360 tys. zł
2.	Wymóg z tytułu bufora zabezpieczającego 1,875 %	4 376 tys. zł
3.	Wymóg z tytułu bufora systemowego 3%	7001 tys. zł

VIII. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Ekspozycje przeterminowane – ekspozycja, której przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500 zł. w przypadku klasy ekspozycji detalicznych oraz 3 000 zł. w przypadku pozostałych klas ekspozycji.

Rozróżniamy następujące rodzaje należności zagrożonych zgodnie z podejściem określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków ((Dz.U. Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.) :

1) w odniesieniu do ekspozycji kredytowych innych niż detaliczne:

a) ekspozycje kredytowe „poniżej standardu” – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno – finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;

b) ekspozycje kredytowe „wątpliwe” – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (aktywa netto);

c) ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalnie uniemożliwiający spłacenie długu,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, w stosunku do których ogłoszono upadłość lub w stosunku do których nastąpiło otwarcie likwidacji z wyjątkiem, gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;

2) w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych:

a) ekspozycje kredytowe „normalne” – obejmujące ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy,

b) ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:

- ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.

Dla potrzeb wyliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej” lub „straconej”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. (ze zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w „Zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Gnieźnie”.

Całkowita kwota ekspozycji po odliczeniu korekt wartości rezerw i bez uwzględnienia technik ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) wg stanu na dzień 31.12.2018 r., bez uwzględnienia technik ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę za okres od 31.12.2017 r. do 31.12.2018 r. w podziale na klasy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji na dzień 31.12.2018 r. /tys. zł/	Średnia wartość w okresie od 31.12.2017r. do 31.12.2018r. /tys. zł/
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	1 254	1 255
2.	Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	102 670	80 523
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	3 139	3 286
4.	Ekspozycje wobec instytucji	200 527	214 156
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	15 703	12 314
6.	Ekspozycje detaliczne	207 476	210 372
7.	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	37 856	29 985
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 083	882
9.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	3 042	2 017
10.	Ekspozycje kapitałowe	4 348	4 349

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

11.	Inne ekspozycje	15 028	12 948
RAZEM		592 126	572 087

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.

Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na kategorie należności wg stanu na dzień 31.12.2018 r. została zaprezentowana w poniższych tabelach:

a) struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość / tys. zł/
1.	Banki	200 963
	Należności normalne	200 963
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Pozostałe instytucje finansowe	2 916
	Należności normalne	2 916
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		203 879

b) struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość /tys. zł/
1.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	3 462
	Należności normalne	3 462
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Przedsiębiorcy indywidualni	8 824
	Należności normalne	7 156
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	1 668
3.	MŚP	22 417
	Należności normalne	20 554
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	1 863
4.	Osoby prywatne	97 624
	Należności normalne	95 699
	Należności pod obserwacją	608
	Należności zagrożone	1 317
5.	Rolnicy indywidualni	105 785
	Należności normalne	103 593
	Należności pod obserwacją	1 237

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

	Należności zagrożone	955
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	481
	Należności normalne	481
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		238 593

c) struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego:

Wyszczególnienie	Wartość /tys. zł/
Należności normalne	98 667
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	476
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	99 143

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość /tys. zł /
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	121 403
2.	Przetwórstwo przemysłowe	6 766
3.	Budownictwo	15 431
4.	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	8 009
5.	Transport i gospodarka magazynowa	3 173
6.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 973
7.	Administracja publiczna i obrona narodowa	102 656
8.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5 345
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 348
10.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 171
11.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 217
12.	Dostawa wody ,gospodarowanie ściekami i odpadami	409
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	349
14.	Wytwarzanie i zaopatrywania w energię elektryczną	500
15.	Pozostałe działalności	251

Razem zaangażowanie branżowe

272 001

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Strukturę ekspozycji wg. okresów zapadalności w wartości nominalnej w podziale na klasy należności wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela

L.p.	Klasy należności	Bez określonego terminu	Do roku	1 - 2 lat	2 - 5 lat	5 - 10 lat	10 - 20 lat	pow. 20 lat
1.	Kasa	10 716	0	0	0	0	0	0
2.	Należności od sektora finansowego	43 624	156 649	287	725	2 413	0	1 635
-	pozostałe monetarne instytucje finansowe	43 624	156 379	0	0	2 413	0	0
-	pozostałe instytucje finansowe	0	270	287	725	0	0	1 635
3	Należności od sektora niefinansowego	4 396	51 398	29 124	55 977	52 413	36 775	8 510
-	gospodarstwa domowe	2 876	40 323	23 934	51 902	49 328	35 359	8 510
-	przedsiębiorstwa	1 334	10 951	5 019	4 075	3 085	1 416	
-	instytucje niekomercyjne	186	124	171	0	0	0	0
4	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	0	14 791	12 062	30 150	32 255	9 885	0
RAZEM		58 736	222 838	41 473	86 852	87 081	46 660	10 145

Strukturę należności z rozpoznaną utratą wartości w wartości bilansowej brutto wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Ekspozycje	Wartość (tys. zł)
1.	Należności zagrożone	7 637
	Kredyty nieprzeterminowane	1 955
	Kredyty przeterminowane	5 682
	Rezerwy celowe i odpisy aktualizacyjne	6 781

Uzgodnienia zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi:

- 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% - w przypadku kategorii „stracone”.

Stan rezerw celowych i odpisów aktualizujących na należności na początek i koniec roku obrotowego 2018 r. oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł):

Kategorie należności	Stan na 01.01.2018	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2018	Wymagany poziom rezerw na 31.12.2018
Należności normalne	1 785	144	0	269	1 660	231
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	1 785	144	0	269	1 660	231
- sektor budżetowy	0	0	0	0	0	0
Należności pod obserwacją	37	28	0	37	28	28
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	25	28	0	25	28	28
- sektor budżetowy	12	0	0	12	0	0
Należności poniżej standardu	220	263	0	327	156	156
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	220	145	0	304	61	61
- sektor budżetowy	0	118	0	23	95	95
Należności wątpliwe	373	84	0	223	234	234
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
-sektor niefinansowy	373	84	0	223	234	234
- sektor budżetowy	0	0	0	0	0	0
Należności stracone	5 830	1 206	204	441	6 391	6 391
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	5 830	1 206	204	441	6 391	6 391
- sektor budżetowy	0	0	0	0	0	0

IX. Korzystanie z ECAI – zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej

Bank w roku 2018 nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej.

X. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

W 2018 r. w zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe w całym 2018 roku nie wystąpił.

Wymóg kapitałowy wyznaczony na ryzyko rynkowe, zgodnie z art.92 ust.3 lit. b) CRR nie dotyczy Banku.

XI. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko możliwości wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

Bank obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Klasyfikacja zdarzeń operacyjnych służy identyfikacji przyczyn powstawania tych zdarzeń, pomiarowi ryzyka operacyjnego oraz wykorzystania narzędzi statystycznych.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego zgodnie z rekomendacją M KNF obejmuje 7 kategorii.

Proces ewidencji zdarzeń ryzyka operacyjnego realizowany jest za pomocą programu informatycznego, wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, pomiar, analizę i monitorowanie ryzyka.

W 2018 r. zarejestrowano łącznie 412 zdarzeń ryzyka operacyjnego. Limit kapitału na ryzyko operacyjne nie został przekroczony. Zdarzenia z kategorii 7 stanowią 73,3% ogółu zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotyczą głównie: błędnych księgowości, przekroczeń pogotowia kasowego, awarii bankomatów oraz dostaw energii. Koszty z tytułu zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych wyniosły 17,7 tys. zł.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2018 r.:

L.p.	Podział wg kategorii	Razem	Straty (tys. zł)
1	Oszustwa wewnętrzne	1	3,4
2	Oszustwa zewnętrzne	2	1,7
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	7	0,0
4	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	25	0,3
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	1	1,8

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

6	Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	74	3,3
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	302	7,2
Razem		412	17,7

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego, w Banku podejmowane są działania polegające między innymi na:

- 1) wdrożeniu regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom Banku produkty;
- 2) wydawaniu rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka;
- 3) stosowanie innych mechanizmów kontrolnych;
- 4) transferowanie ryzyka.

W 2018 roku nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

XII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnione w portfelu handlowym.

Zróżnicowanie między ekspozycjami pod względem ich celów, w tym w zakresie zysków kapitałowych oraz celów strategicznych, a także przegląd stosowanych technik rachunkowości oraz metod wyceny, w tym zasadnicze założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz wszystkie znaczące zmiany tych praktyk.

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe – (w tys. zł)	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię – (w tys. zł)
1.	Akcje SGB – Bank S.A. w Poznaniu	0	2 804,5
RAZEM		0	2 804,5

W portfelu Banku na dzień 31.12.2018 roku znajduje się 28.045 akcji Banku Zrzeszającego SGB – Banku S.A. w Poznaniu w kwocie 2 804,5 tys. zł, o wartości nominalnej 100 zł za sztukę.

Bank posiada 2 635 udziałów (50 zł za jeden udział) w firmie PartNet sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, która jest strategicznym udziałowcem firmy SoftNet sp. z o.o. (będącej dostawcą systemów informatycznych dla banków spółdzielczych) o wartości 131 750 zł. Z racji współpracy w zakresie ubezpieczeń: 800 udziałów (2 zł za sztukę) w Towarzystwie

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Ubezpieczeń Wzajemnych „Concordia” w wysokości 1 600 zł oraz 50 udziałów (5 zł za sztukę) w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych - Macif, w wysokości 250 zł.

Od dnia 31.03.2016 r. Bank jest Członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB i posiada 1 udział o wartości nominalnej 1 000 zł.

Na dzień 31.12.2018 r. Bank posiada 700 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB – Bank S.A. serii D wyemitowanych przez SGB – Bank S.A. w dniu 13 listopada 2013 roku o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy oraz 700 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB – Bank S.A. serii F wyemitowanych przez SGB – Bank S.A. w dniu 27 września 2017 roku o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy. Wartość BPW wraz z naliczonymi odsetkami na 31.12.2018 r. wynosi 1 408 980,14 zł. Zasady naliczania i wypłaty odsetek od BPW określone zostały w prospekcie emisyjnym SGB- Bank S.A.

Zgodnie z przyjętą w Banku Polityką rachunkowości wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy dokonuje się według zasad określonych w ustawie, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, przepisów rachunkowości zabezpieczeń oraz następujących zasad:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmian wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych;
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych;
- kredyty i pożyczki oraz inne należności Banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych, wycenia się metodą praw własności, natomiast pozostałe udziały mniejszościowe wycenia się według ceny nabycia pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- aktywa przejęte za długi wycenia się według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych; w przypadku gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy;

- zobowiązania finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, Bank wycenia na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- rezerwy wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości,
- kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się w wartości nominalnej.

XIII. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej jest definiowane przez Bank, jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją stóp procentowych.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej odbywa się z częstotliwością kwartalną, dla wszystkich walut, przy wykorzystaniu następujących metod:

- lukę stopy procentowej,
- ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku;
- analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych;
- testy warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w związku z dokonywaną oceną potencjalnego wpływu na sytuację finansową Banku dużych zmian parametrów rynkowych lub zmian w profilu ryzyka Banku. Stanowią one narzędzie diagnostyczne oceniające stabilność przychodów Banku w sytuacjach niekorzystnych.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej dla zaistnienia następujących sytuacji:

- zmiany stóp procentowych o 200 p. b. i jej wpływu na wynik finansowy;
- zmiany stóp procentowych o 200 p. b. i jej wzrostu na wartość zaktualizowaną kapitału;

W przypadku spadku stóp o 200 punktów bazowych wynik odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy zmniejszy się o 4 652 tys. zł.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Na dzień 31.12.2018 r. wrażliwość wartości ekonomicznej Banku wynikająca ze wzrostu stóp procentowych o 200 p.b. wynosi - 82 tys. zł, co stanowi 0,2% funduszy własnych.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej, które na 31 grudnia 2018 roku było ryzykiem istotnym. Utworzony kapitał wewnętrzny wynosił 2 869 tys. zł.

XIV. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XV. Polityka w zakresie wynagrodzeń

1. Wprowadzenie

Na podstawie przepisów §§ 23-29 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637), w Banku prowadzona jest odpowiednia polityka wynagrodzeń, uwzględniająca wymogi wynikające z Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Dz. Urz. UE L 167 z 6 czerwca 2014 r., s. 30 ze zm.). Polityka wynagrodzeń prowadzona jest adekwatnie do spółdzielczej formy prawnej Banku, rozmiaru i złożoności prowadzonej działalności oraz ryzyka z nią związanego, a także wewnętrznej organizacji Banku. W obszarze dotyczącym kształtowania wynagrodzeń w Banku funkcjonują w szczególności:

- a) Polityka wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie, wprowadzona na mocy uchwały Nr 87/2017 Zarządu Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 27 października 2017 r.,
- b) Polityka wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie, wprowadzona na mocy uchwały Nr 85/2017 Zarządu Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 27 października 2017 r.

2. Założenia i cele polityki

Polityka wymieniona w pkt 1 lit. a stanowi zestawienie założeń i celów przyjętych w obszarze kształtowania wynagrodzeń na wszystkich szczeblach organizacyjnych w Banku i wobec członków wszystkich jego organów statutowych, uzupełnione informacją o stosowanych

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

systemach, procedurach i ogólnych zasadach, którymi kieruje się Bank w tym obszarze. Stanowią ona preambułę do formułowania szczegółowych polityk wynagradzania, a ogólne zasady ujęte w tej Polityce są podstawą tworzenia szczegółowych regulacji wynagrodzeń dla organów nadzorujących i zarządzających oraz dla pracowników zatrudnionych w Banku.

Polityka wymieniona w pkt. 1 lit.b) służy przede wszystkim wspieraniu prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcaniu do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza akceptowany przez Radę Nadzorczą ogólny poziom ryzyka Banku, a także wspieraniu realizacji strategii działalności oraz ograniczaniu konfliktu interesów. Polityka obejmuje następujące założenia:

- 1) w Banku przyjęto kryterium „istotnego wpływu na profil ryzyka” rozumiany jako rzeczywisty udział danego pracownika w procesie zarządzania Bankiem w obszarze:
 - podejmowania indywidualnych decyzji kredytowych, dla których pojedyncza ekspozycja stanowi co najmniej 5% obliża kredytowego danej jednostki organizacyjnej Banku, a łączne zaangażowanie kredytobiorcy co najmniej 10% tego obliża,
 - zarządzania płynnością Banku poprzez podejmowania decyzji o lokowaniu wolnych środków przekraczających 5% funduszy własnych Banku, z wyłączeniem sytuacji, gdy każdorazowa decyzja wymaga akceptacji członka Zarządu nadzorującego pion finansowy,
 - identyfikowania, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka oraz szacowania kapitału wewnętrznego,
 - identyfikowania, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka braku zgodności,
 - wykonywania zadań z zakresu audytu lub wewnętrznej kontroli instytucjonalnej,
 - kierowania komórkami odpowiedzialnymi za kwestie prawne, księgowo, kadrowe i informatyczne, pod warunkiem podejmowania samodzielnie istotnych decyzji z tych obszarów,
 - analiz ekonomicznych, chyba że są one weryfikowane przez inne komórki merytoryczne lub komitet kredytowy, a decyzje kredytowe podejmuje Zarząd kolegialnie.
- 2) stosując kryterium, o którym mowa w pkt 1) za osoby mające istotny wpływ na profil ryzyka w Banku uznano członków Zarządu, a także doradcę Prezesa Zarządu, pełniącego funkcję komórki zgodności oraz dyrektora departamentu ryzyka i sprawozdawczości,
- 3) przy określaniu zasad polityki wynagradzania, zastosowano zasadę proporcjonalności, w której uwzględniono:
 - formę prawną działania Banku,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- rozmiar działalności i jej złożoność,
 - skalę i profil ryzyka związanego z prowadzoną działalnością,
 - organizację wewnętrzną Banku oraz podział kompetencji i obowiązków.
- 4) w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników, jako podstawę do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia przyjęto ocenę według kryteriów określonych w Polityce za trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą,
- 5) łączna kwota premii dla członków Zarządu oraz innych osób objętych Polityką za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć wraz z narzutami 10% zysku brutto Banku ustalonego na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny po zweryfikowaniu przez biegłego rewidenta wyniku finansowego,
- 6) łączne wynagrodzenie zmienne nie ogranicza zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej.

3. Zmienne składniki wynagrodzenia

W ramach polityki wynagrodzenia członkowie Zarządu otrzymują premię uzależnioną od efektów pracy i wyników finansowych Banku, przyznawaną i wypłacaną z uwzględnieniem kryteriów oceny określonych w polityce. Jej wysokość określa uchwała Rady Nadzorczej po dokonaniu oceny pracy członków Zarządu. Łączna kwota przyznanych zmiennych składników wynagrodzenia dla poszczególnych członków Zarządu Banku w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa niż 100% stałego rocznego wynagrodzenia określonego w umowie o pracę.

Stosując zasadę proporcjonalności, zmienne składniki wynagrodzenia wypłaca się w pełnej wysokości raz w roku w terminie do końca pierwszego półrocza następującego po okresie oceny. W przypadku, gdy łączna kwota premii przyznana wszystkim członkom Zarządu przekroczyłaby 0,6% funduszy własnych ustalonych na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny, stosuje się zasadę odroczenia 40% przyznanej premii, a 60% wypłacane jest w terminie do końca pierwszego półrocza następującego po okresie oceny. W 2018 roku nie zaistniały przesłanki do zastosowania odroczenia wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia.

4. Kryteria oceny członków Zarządu

Dla potrzeb polityki Bank stosuje kryteria ilościowe i jakościowe. Podstawę przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia członkom Zarządu stanowi ocena wyników finansowych i efektów pracy za okres trzech lat, obejmujący rok miniony oraz dwa lata poprzedzające ten rok.

Zmienne składniki wynagrodzenia uzależnione są od uzyskiwanych wyników, a podstawą określenia ich łącznej wysokości jest ocena:

- indywidualnych efektów pracy członka Zarządu,
- wyników finansowych Banku jako całości.

Przy ocenie indywidualnych efektów pracy, bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe, a także okres faktycznie sprawowanej funkcji w Zarządzie, jeżeli jest on krótszy niż trzy lata. Wyniki Banku powinny uwzględniać koszt ryzyka, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Oceny indywidualnych efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza, uwzględniając:

- ocenę pracy jednostek i komórek organizacyjnych Banku objętych nadzorem danego członka Zarządu,
- celowość ponoszonych kosztów związanych z funkcjonowaniem Banku w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu,
- skuteczność kontroli funkcjonalnej w nadzorowanych przez członka Zarządu jednostkach lub komórkach organizacyjnych Banku,
- jakość świadczonej pracy, z uwzględnieniem skarg składanych na danego członka Zarządu lub Zarządu w przypadku decyzji kolegialnych,
- zdarzenia wynikające ze sprawowanych funkcji zarządczych danego członka Zarządu mające wpływ na kondycję finansową lub reputację Banku,
- jakość zarządzania organizacją i zasobami ludzkimi w Banku w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu,
- wyniki kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Banku w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu,
- oceny nadzorcze BION w obszarach objętych nadzorem danego członka Zarządu.

Z kolei przy ocenie wyników finansowych Banku jako całości uwzględnia się następujące kryteria: współczynnik wypłacalności, wynik z tytułu odsetek i prowizji, wypracowany zysk netto, sumę bilansową i wskaźnik jakości kredytów udzielonych przez Bank.

W roku 2018 dokonano oceny pracy członków Zarządu, uwzględniającej efekty indywidualne i osiągnięte wskaźniki finansowe za okres 2015-2017. Rada Nadzorcza wyraziła pozytywną ocenę efektów pracy poszczególnych członków Zarządu oraz stwierdziła spełnienie kryteriów ilościowych na posiedzeniu w dniu 21 maja 2018 r. Ocena obejmująca okres trzyletni z uwzględnieniem 2018 roku była natomiast przedmiotem posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 13 maja 2019 r. Stosując kryteria określone w Polityce, Rada Nadzorcza oceniła:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- pozytywnie efekty pracy poszczególnych członków Zarządu w 2018 roku, a także nie stwierdziła negatywnych skutków decyzji i działań podjętych w dwóch wcześniejszych latach objętych oceną,
- pozytywnie wyniki finansowe Banku w kontekście realizacji planów finansowych i osiąganych wskaźników w badanym okresie trzech minionych lata ze szczególnym uwzględnieniem wyników osiągniętych w minionym roku.

Wartość wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku w roku 2018 wyniosła 943,6 tys. zł. W skład wypłaconego wynagrodzenia wchodziło:

- wynagrodzenie zasadnicze o charakterze stałym w kwocie 758,2 tys. zł,
- premie i nagrody nie objęte zakresem Polityki, a także świadczenia związane z korzystaniem prywatnych samochodów w celach służbowych i inne świadczenia w wysokości 64,7 tys. zł,
- zmienne składniki wynagrodzenia wypłacone za lata 2015 - 2017 w wysokości 120,7 tys. zł.

W 2018 roku wypłacono zmienne składniki wynagrodzenia w ogólnej kwocie 145,0 tys.

z czego :

- członkom zarządu za lata 2015 – 2017 w łącznej kwocie (z narzutami) 141,8 tys. zł.,
- członkowi rady nadzorczej wyznaczonemu do czasowego pełnienia funkcji członka zarządu w łącznej kwocie(z narzutami) 3,2 tys. zł

W roku 2018 utworzono rezerwy na zmienne składniki wynagrodzenia w łącznej kwocie 120 tys. zł.

XVI. Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. ustawy Prawo bankowe

Wprowadzenie

Realizując założenia i cele „Polityki ładu korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”, Bank opracował i wdrożył procedury oceny członków organów nadzorujących i zarządzających oraz pracowników zajmujących najważniejsze stanowiska w Banku.

W Banku funkcjonują w tym zakresie dwie regulacje:

- a) „Procedura dokonywania oceny kwalifikacji i reputacji członków lub kandydatów na członków Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”, która z datą 31 maja 2019 r. została zastąpiona „Polityką oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”,
- b) „Procedura oceny kwalifikacji i reputacji członków Zarządu i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Przywołane procedury mają na celu stałe dopasowywanie zasad zarządzania i nadzoru do indywidualnego profilu ryzyka i modelu biznesowego Banku, tak aby osiągnięte zostały w sposób skuteczny cele wymogów regulacyjnych. Zasada odpowiedniości członków organów Banku jest realizowana poprzez zapewnienie wykonywania przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej funkcji zarządczych oraz nadzorczych na odpowiednim poziomie kwalifikacyjnym i w sposób odpowiadający oczekiwanym standardom zarządzania i skutecznego nadzorowi, z uwzględnieniem roli tych organów i ich poszczególnych członków w kreowaniu wizerunku banku jako instytucji zaufania publicznego.

1. Cele i zasady oceny odpowiedności

Bank realizuje cele związane z oceną odpowiedności poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie wiążącego, rekomendacji i wytycznych, a w szczególności art. 22aa Prawa bankowego i wymogów wynikających z Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie oceny odpowiedności członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje. Bank stosuje w tym obszarze zasadę proporcjonalności.

Za pośrednictwem procedur, Bank realizuje wymagania określone w art. 22aa Prawa bankowego, ustalając kryteria i metodologię przeprowadzenia oceny członków Zarządu i Rady Nadzorczej z uwzględnieniem:

- zasady proporcjonalności - a w szczególności wielkości, organizacji wewnętrznej, charakteru, skali i stopnia złożoności prowadzonej działalności, a także okoliczności, iż Bank działa na rynku lokalnym, a czynności, które może wykonywać ograniczone są zezwoleniem udzielonym przez KNF i Bank Zrzeszający,
- zasady różnorodności przy rekrutowaniu członków Rady Nadzorczej oraz przeznaczenia odpowiednich środków na wprowadzenie ich w obowiązki oraz na szkolenia z naciskiem na przygotowanie do pełnienia przez nich funkcji z dobrą znajomością rynku lokalnego.

Ocena członków organu zarządzającego i nadzorczego Banku ma na celu ustalenie, czy poziom kwalifikacji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej daje rękojmię należytego sprawowania zarządu lub nadzoru oraz zaistniałe fakty lub okoliczności w sferze osobistej członków nie mają negatywnego wpływu na reputację Banku.

2. Zasady dokonywania oceny członków Rady Nadzorczej

W zakresie oceny dotyczącej członków Rady Nadzorczej, Bank w szczególności zapewnia, aby członkowie Rady:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- byli w stanie w sposób konstruktywny weryfikować podejmowane przez Zarząd decyzje oraz sprawować skuteczny nadzór nad Bankiem,
- posiadali cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowości i realizacji zadań przez Radę Nadzorczą,
- mieli wystarczająco nieposzlakowaną opinię,
- dysponowali wystarczającym poziomem wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki,
- potrafili działać w sposób uczciwy i etyczny, zachowując niezależność osądu, aby móc oceniać decyzje Zarządu i w razie konieczności skutecznie przeciwstawić się takim decyzjom oraz skutecznie nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji,
- poświęcali lub mogli poświęcać wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Radzie Nadzorczej Banku,
- cechowali się niezależnością osądu,
- byli świadomi kultury, wartości, zachowania i strategii związanych z Bankiem i funkcjonowaniem Rady Nadzorczej.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny odpowiedniości w odniesieniu do każdego z kandydatów i członków Rady Nadzorczej z osobna oraz oceny odpowiedniości kolegialnej dotyczącej Rady Nadzorczej jako organu Banku na podstawie kryteriów określonych w Procedurze, o której mowa w pkt 1 lit. a., odnotowując fakt dokonania oceny i jej wyniki w treści podejmowanych uchwał.

Ocena indywidualna dokonywana jest jako ocena wstępna - przy wyborze członków do pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej oraz jako ocena następcza - w trakcie kadencji Rady Nadzorczej. Proces oceny odpowiedniości indywidualnej następczej przeprowadzany jest w okresach dwuletnich, a także w razie istotnych zmian w składzie Rady Nadzorczej lub zaistnienia okoliczności wpływających na dokonana oceną. W ramach procesu wyboru członków Rady Nadzorczej Zebranie Przedstawicieli:

- analizuje wymagania dotyczące wiedzy, umiejętności i doświadczenia w ramach Rady Nadzorczej i wybiera wyłącznie wykwalifikowane i doświadczone osoby,
- ocenia przewidywane zaangażowanie pod względem poświęcanego czasu;
- uwzględnia cele polityki dotyczącej zróżnicowania.

Ocena odpowiedniości obejmuje proces weryfikacji reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia kandydatów na członków Rady Nadzorczej oraz członków Rady Nadzorczej, a także bieżące ich monitorowanie, w celu rozpoznania sytuacji, w których należy dokonać ponownej oceny następczej, niezależnie od oceny dokonanej przez KNF dla celów nadzorczych.

Dodatkowo na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1089) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, Bank ocenia spełnienie wymogów niezależności w stosunku do kandydatów na członków Komitetu Audytu.

3. Zasady dokonywania oceny członków Zarządu

Oceną odpowiedności objęci są wszystkie osoby powoływane do składu Zarządu oraz w okresie pełnienia swoich funkcji. Ocena następcza dokonywana jest corocznie w terminie do końca drugiego miesiąca roku kalendarzowego następującego po roku, którego dotyczy ocena, a także każdorazowo, gdy zaistnieją okoliczności mogące powodować wystąpienie ryzyka utraty reputacji przez Bank na skutek utraty dobrej reputacji osobistej przez członka Zarządu lub gdy jego kompetencje będą budzić poważne zastrzeżenia pod kątem pełnienia funkcji zarządczych.

Członkowie Zarządu podlegają ocenie pod względem kryterium kompetencji do należytego wykonywania obowiązków zarządczych wynikających z:

- 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji,

a także kryterium reputacji, przez co należy rozumieć społeczną akceptację danej osoby wynikającą z przestrzegania przez nią ogólnie przyjętych aprobowanych zasad społecznych oraz stosowania się do reguł prawa, a także przejawianie właściwej postawy, w tym względem wypełniania obowiązków publicznoprawnych, umownych i innych powinności wynikających z pełnionych funkcji.

Kryteria oceny badane są łącznie na podstawie danych i informacji zawartych w arkuszu informacyjnym składanym przez członka Zarządu. Dokonanie oceny okresowej następuje w formie podjęcia przez Radę Nadzorczą stanowisk zawierających indywidualną ocenę dla poszczególnych członków oraz ocenę kolegialną Zarządu jako organu. Uzyskanie oceny negatywnej jest równoznaczne z uznaniem nieodpowiedności członka Zarządu, przy czym taka sytuacja w Banku nie miała miejsca.

4. Wyniki oceny za rok 2018

Rada Nadzorcza dokonała okresowej oceny członków Zarządu zgodnie z „Procedurą oceny kwalifikacji i reputacji członków Zarządu i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” za rok 2018 na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2019 r. W swoim stanowisku Rada pozytywnie oceniła poszczególnych członków Zarządu, a w szczególności stwierdziła, że posiadane przez nich kwalifikacje i doświadczenie dają rękojmię ostrożnego, stabilnego i kompetentnego zarządzania we wszystkich najistotniejszych aspektach działania Banku, a także nie stwierdziła okoliczności, które mogłyby spowodować wystąpienie ryzyka utraty reputacji przez Bank lub dobrej reputacji osobistej przez któregokolwiek z członków Zarządu. Rada Nadzorcza uznała jednocześnie, że Zarząd banku posiada zbiorowo dostateczny poziom doświadczenia i wiedzy w celu zapewnienia efektywnego i bezpiecznego zarządzania bankiem.

Natomiast w dniu 12 czerwca 2018 r. Zebranie Przedstawicieli, w związku z upływem kadencji Rady Nadzorczej dokonało oceny dotychczasowych członków Rady oraz kandydatów na członków Rady Nadzorczej ze skutkiem pozytywnym w stosunku do wszystkich członków Rady oraz zgłoszonych kandydatur, w tym oceniło spełnienie wymogów niezależności przez kandydatów w celu zapewnienia składu Komitetu Audytu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym. W dniu 31 maja 2019 r. Zebranie Przedstawicieli dokonało z kolei następczej oceny poszczególnych członków Rady Nadzorczej oraz Rady jako organu kolegialnego za rok 2018. Stwierdzono, że wszyscy członkowie Rady spełniają wymogi odpowiedniości, a ich doświadczenie i kwalifikacje, reputacja osobista i zakres zaangażowania w pełnione funkcje, nie stanowią przeszkody w sprawowaniu skutecznego nadzoru. Zebranie Przedstawicieli pozytywnie oceniło również Radę Nadzorczą jako organ kolegialny za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

XVII. Ryzyko płynności i pozycji płynnościowej (Rekomendacja P)

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

Zespół ryzyka, będący Komórką monitorującą ryzyko płynności, który podlega Prezesowi Zarządu, wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zapewnieniem zgodności procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
- 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
- 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 7) oceną poziomu ryzyka płynności;
- 8) identyfikacją potrzeb zmian w polityce płynnościowej Banku;
- 9) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
- 10) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności;
- 11) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
- 12) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
- 13) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Wydział księgowości i rozliczeń, będący Komórką zarządzającą ryzykiem płynności, która podlega Wiceprezesowi ds. finansowych, wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
- 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków

Zespół sprawozdawczości, który podlega Dyrektorowi departamentu ryzyka i sprawozdawczości zajmuje się wyznaczaniem wskaźników LCR i NSFR.

Pozostałe komórki lub osoby, odpowiedzialne za:

- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- 2) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych; ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;
- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania;
- 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
- 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

Główne źródło działalności kredytowej Banku stanowią depozyty gospodarstw domowych wraz z depozytami pozostałych podmiotów niefinansowych, które są podstawą wyznaczania wielkości depozytów stabilnych i szczególnie dla tych grup klientów kierowana jest oferta depozytowa Banku. Część stabilna w/w depozytów stanowiąca osad oraz fundusze własne Banku (pomniejszone o majątek trwałe) stanowią źródło finansowania działalności długoterminowej.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe wykonuje komórka zarządzająca - Wydział księgowości i rozliczeń, natomiast funkcje zarządzania płynnością rozumiane jako funkcje monitorowania i kontrolowania ryzyka płynności wykonuje komórka monitorująca – Zespół ryzyka. Funkcje skarbowe oraz funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane.

4. Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank Spółdzielczy jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Zadania wykonywane przez Bank Zrzeszający na rzecz Banku Spółdzielczego w Gnieźnie w zakresie ryzyka płynności:

- 1) zabezpieczenie płynności śróddziennej,
- 2) prowadzenie rachunku bieżącego,
- 3) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym,
- 4) prowadzenie rozliczeń pieniężnych,
- 5) zabezpieczanie przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków,
- 7) prowadzenie rachunku Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) wsparcie w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 11) posiadanie awaryjnych planów na wypadek wystąpienia zakłóceń związanych z rozliczeniami międzybankowymi i płynnością śróddzienną,
- 12) dostarczanie dodatkowych źródeł finansowania,
- 13) utrzymywanie minimalnej kwoty aktywów nieobciążonych stanowiącej zabezpieczenie sytuacji awaryjnej,
- 14) przeprowadzanie zagregowanych testów warunków skrajnych i sporządzanie awaryjnych planów płynności.

Warunki/zadania, jakie Bank zobowiązany jest wykonywać w zakresie ryzyka płynności wynikające z przynależności do Zrzeszenia:

- 1) posiadanie wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym, które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego,
- 2) lokowanie nadwyżek w Banku Zrzeszającym,
- 3) niepozyskiwanie finansowania od innych banków spółdzielczych,
- 4) zakup aktywów wyłącznie za zgodą i pośrednictwem Banku Zrzeszającego,
- 5) utrzymywanie w bilansach nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni.

Obowiązki w zakresie ryzyka płynności wynikające z członkostwa w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie wskaźnika LCR na zasadzie indywidualnej,
- 2) utrzymywanie w bilansach nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni,
- 3) zdeponowanie i utrzymanie środków na koncie Minimum Depozytowego,
- 4) wpłata na Fundusz Pomocowy służący do pomocy Uczestnikom w razie niebezpieczeństwa utraty płynności lub wypłacalności i zapobieżenia ich upadłości,
- 5) posiadanie planu pozyskania i utrzymania depozytów.

5. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR i NSFR wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

L.p.	Nazwa	Wielkość	Limity wynikające z przepisów prawa
1.	M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	4,20%	1,0
2.	M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,31%	1,0
3.	LCR	190%	100%
4.	NSFR	153%	111%

6. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

L.p.	Przedział płynności	Luka prosta	Luka skumulowana
1.	do 1 miesiąca	34 952	29 347
2.	do 3 miesięcy	26 499	55 846

7. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu

Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Celem funkcjonowania systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika. W ramach tego systemu funkcjonuje mechanizm pomocowy, w ramach którego Bank:

- utrzymuje odpowiedni poziom środków na rachunku Minimum Depozytowego,
- dokonuje wpłat na Fundusz Pomocowy.

W ramach funkcjonującego w Zrzeszeniu systemu IPS, jednostka zarządzająca systemem ochrony w uzasadnionych sytuacjach udziela uczestnikom systemu pomocy zwrotnej z Funduszu Pomocowego. Pomoc ta może przybrać formę:

- pożyczki płynnościowej,
- pożyczki restrukturyzacyjnej,
- kaucji ustanowionej celem zabezpieczenia wierzytelności wymagającej utworzenia rezerwy celowej,
- gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń,
- nabycia wierzytelności,
- pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych,
- objęcia udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych Banku,
- wniesienia wkładów pieniężnych do Banku.
- objęcia akcji w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Zrzeszającego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody Walnego Zgromadzenia Członków pomoc ze środków funduszu Pomocowego może przybrać charakter bezzwrotny.

W ramach dodatkowego zabezpieczenia płynności Bank jest zobowiązany do przestrzegania wewnętrznych limitów płynnościowych systemu ochrony, na które składają się: wskaźnik LCR (min. poziom 100%), wskaźnik NSFR (min. 111%), nadzorcze miary płynności (min. zgodnie z przepisami prawa), udział depozytów powiększonych o fundusze własne powiększonych o majątek trwały (min. 130%) oraz udział instrumentów wysokiego, średniego, średnio-niskiego i niskiego ryzyka w funduszach własnych na poziomie max.100% limitu obowiązującego w Systemie ochrony.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełnienia na poziomie indywidualnym),
- wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku.

8. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje sposób finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym.

9. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- utrzymywanie tzw. Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony,
- systematyczne przeprowadzanie testów warunków skrajnych: wrażliwości, odwróconych i scenariuszowych.

10. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Głównymi pojęciami w tym procesie są:

- płynność płatnicza: zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć bez konieczności ponoszenia straty,
- płynność bieżąca: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
- płynność krótkoterminowa: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- płynność średnioterminowa: zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy,
- płynność długoterminowa: monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- bufor płynności: oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”,
- baza depozytowa: zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- aktywa płynne – suma aktywów nieobciążonych,
- wskaźnik LCR / wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR,
- wskaźnik NSFR / wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.

Pozostałe szczegółowe definicje stosowane przez Bank określone zostały w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności (...).

11. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank inwestuje nadwyżki środków poprzez zakładanie lokat terminowych, lokowanie środków z rachunku bieżącego na rachunku lokaty w Banku Zrzeszającym.

12. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych

Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych w:

- procesie szacowania kapitału wewnętrznego,
- budowaniu planów awaryjnych,
- wyznaczaniu poziomu limitów.

13. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plan awaryjny uwzględnia testy warunków skrajnych w szczególności poprzez wykorzystywanie zasad przeprowadzania testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

14. Polityka utrzymania rezerwy płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone),
- 2) wykorzystanie dodatkowych źródeł finansowania w postaci:
 - wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
 - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
 - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
 - pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
 - przyrostu depozytów.

Ponadto Bank:

- 1) utrzymuje nadwyżki płynności w gotówce w wielkości niezbędnej do niezakłóconej obsługi gotówkowej,
- 2) utrzymuje środki na rachunku Minimum Depozytowym będące rezerwą płynności,
- 3) deponuje nadwyżki środków na lokatach terminowych z pierwotnym terminem zapadalności do 30 dni w BZ.

Polityka utrzymywania rezerwy płynności stosowana w Banku ma na celu zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz nieprzekraczanie limitów wewnętrznych systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo, że Bank nie musi ich spełniać na poziomie indywidualnym).

15. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeczenia

Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Przystępując do systemu Bank musiał spełnić kryteria wejścia. Jako uczestnik systemu Bank jest obowiązany ponadto utrzymywać odpowiednie limity wewnętrzne obowiązujące w Systemie. W przypadku zagrożenia utratą płynności jednostka zarządzająca udziela pomocy uczestnikowi systemu poprzez instrumenty określone w pkt. 8.

Łączna wysokość pomocy finansowej nie może być wyższa niż 20% środków stanowiących Fundusz Pomocowy (większa kwota wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Członków).

Pomoc finansowa jest udzielana na podstawie złożonego wniosku. Kompletny wniosek rozpatrywany jest w terminie 14 dni roboczych. Decyzję o udzieleniu pomocy podejmuje Zarząd Spółdzielni za zgodą Rady Nadzorczej Spółdzielni.

16. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Raporty z zakresu ryzyka płynności przedstawiane są Zarządowi w okresach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej w okresach półrocznych.

Na system sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności składają się:

- codziennie obliczane nadzorcze miary płynności dla komórki zarządzającej. Wyliczany jest również wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR), który przesyłany jest do Banku Zrzeszającego,
- miesięczne raporty zawierające m.in. dane na temat: alternatywnych źródeł finansowania, kalkulacji nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR, struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów, stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – luka płynności, wpływu pozycji pozabilansowych na poziom

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

ryzyka płynności, poziom aktywów nieobciążonych, analizy wskaźników płynności, przepływy pieniężne, stopnia przestrzegania limitów,

- kwartalne raporty zawierające dodatkowo dane na temat: stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – dynamiczna luka płynności, wyniki testów warunków skrajnych, poziom wykonania Planu pozyskania i utrzymania środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania,
- roczne raporty zawierają dodatkowo dane na temat: testów warunków skrajnych badające wpływ zmian parametrów makroekonomicznych na poziom płynności, analizę płynności długoterminowej.

XVIII. Dźwignia finansowa

Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej, liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w aktywach według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy Tier I i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialne i prawne w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I i dodatkowy Tier I, udziały kapitałowe w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I i dodatkowy Tier I, aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji kredytowej Bank oblicza z uwzględnieniem pomniejszeń o wszystkie utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, w związku z tym wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek, których skutek nie został odzwierciedlony w funduszach własnych Banku pomniejsza kapitał podstawowy Tier I;
- 3) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana: od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.

Bank ustala limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 6%.

Wskaźnik dźwigni finansowej obliczany jest przez Stanowisko sprawozdawczości, a monitorowany przez Zespół ryzyka w okresach kwartalnych i stanowi element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

XIX. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i stanowisko zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach), tj.:

- Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
- Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.
- Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

- funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
- stanowisko zgodności, którego zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
- niezależną komórkę audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu. Bank stosuje mechanizmy kontrolne w szczególności postaci:

- polityk, regulaminów i procedur operacyjnych obejmujących wszystkie obszary działalności i stosowanych przez pracowników niższego szczebla. Tym samym stanowiące kluczowy element definiujący pożądane zachowania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony,
- autoryzacji,
- kontroli dostępu i kontroli fizycznej,
- ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach,
- inwentaryzacji, dokumentowania odstępstw,
- mierników, limitów i wskaźników wydajności,
- organizacji szkoleń dla pracowników banku.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada stanowisko kontroli wewnętrznej oraz stanowisko zgodności. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- celów systemu kontroli wewnętrznej,
- złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
- liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
- ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii,
- zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych

z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, stanowiska zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorczej bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz stanowiska zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

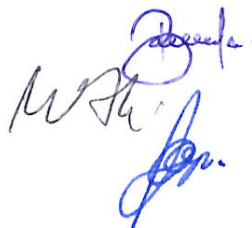
- adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- zapewnienia niezależności stanowiska zgodności,
- zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracowników komórki zgodności oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników tej komórki.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gnieźnie:

Barbara Borowska - Prezes Zarządu

Tomasz Wiśniewski- Wiceprezes ds. handlowych

Mariusz Kowalczyk – Wiceprezes ds. finansowych

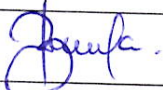
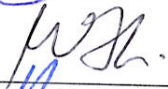
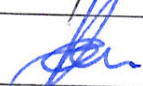
Zarząd zatwierdza informację do ogłoszenia

Gniezno, dnia 10.06.2019 r.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gnieźnie oświadcza, że opisane w informacji ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku

Zarząd

Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie	Podpis
Barbara Borowska	Prezes Zarządu	
Tomasz Wiśniewski	Wiceprezes ds. handlowych	
Mariusz Kowalczyk	Wiceprezes ds. finansowych	

Gniezno, 10.06.2019 r.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gnieźnie oświadcza, że obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem, ocenia się jako dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka

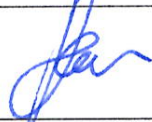
Nazwa limitu		Wartość	Stopień realizacji
Ryzyko kredytowe			
Udział instrumentów wysokiego, średniego, średnio-niskiego i niskiego ryzyka w funduszach własnych	Max. 100%	6,50%	6,5%
Wartość portfela o charakterze handlowym	0	0	0
Utrzymanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych wg wartości bilansowej netto w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max. 50%	40,2%	78,5%
Udział kredytów zagrożonych wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych w kredytach wg wartości bilansowej brutto sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych (wskaźnik należności zagrożonych)	Max. 3,5%	2,3%	65,7%
Udział rezerw celowych i odpisów na odsetki od należności zagrożonych wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych, w należnościach zagrożonych wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych (poziom orezerwowania)	Min. 50%	88,8%	177,6%
<u>Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym¹</u>	Max. 2%	x	x
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych	Max. 70%	56,9%	81,3%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max. 3%	2,4%	80,0%
<u>Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego²</u>	Max. 2,0%	x	x
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu ekspozycji kredytowych	Min. 10%	3,8%	38,0%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max. 2,0%	1,3%	65%

Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	-----	26	-
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	-----	4 935 tys. zł	-
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	-----	1,48%	-
Całkowite zaangażowanie wobec klienta detalicznego z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych	Max. 255 tys. zł	109 tys. zł	42,7%
Udział ekspozycji kredytowych niezabezpieczonych w kapitale uznanym	Max. 10%	2,6%	26,0%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych niezabezpieczonych w portfelu detalicznych ekspozycji kredytowych	Max. 8%	5,6%	70,3%
Ryzyko operacyjne			
Apetyt/Tolerancja na ryzyko operacyjne (globalny limit strat)	30% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne /686/ tys. zł/	17,62 tys. zł	2,6%
Limity strat dla klas zdarzeń:	% apetytu na ryzyko		
- oszustwa wewnętrzne	0%	3,40	-
- oszustwa zewnętrzne	0%	1,65	-
- zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1%	0	-
- klienci, produkty i praktyka biznesowa	2%	1,32	9,6%
- szkody związane z aktywami rzeczowymi	1%	1,93	28,1%
- zakłócenia działalności banku i awarie systemów	1%	3,13	45,6%
- wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	95%	6,19	0,9%
Ryzyko walutowe			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max. 0,5%	0,02%	4,0%
Ryzyko płynności			
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M3	0	0	-
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M4	0	0	-
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	-	-
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	-	-
Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych)	0	-	-
Wskaźnik LCR (z uwzględnieniem w aktywach płynnych środków zablokowanych na rachunku Minimum Depozytowego)	Min. 100%	190%	190%
Wskaźnik NSFR	Min. 111%	153%	137,8%
<u>Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały netto³</u>	Min. 130%	164,78%	126,8%

Udział depozytów podmiotów niefinansowych w pasywach ogółem	Min. 80%	83,2%	104,0%
Ryzyko stopy procentowej			
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 1,0%	0,49%	49,0%
<u>Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku</u> ⁴	1	0,18	18,00%
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	Max. 25% annualizowanego wyniku odsetkowego	2 452 tys. zł	23,3%
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	Max. 10% annualizowanego wyniku odsetkowego	371 tys. zł	3,5%
Ryzyko kapitałowe			
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min. 10%	19,46%	194,6%
Współczynnik kapitału Tier I	Min. 11,5%	19,46%	168,7%
Łączny współczynnik kapitałowy	Min. 14,5%	20,15%	139,0%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 73%	55,2%	75,6%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	Min 11%	14,49%	131,7%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 6%	7,9%	134,7%
Udział zaangażowania Banku w instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego lub podmiotów zależnych Banku Zrzeszającego	Min 0,5% sumy bilansowej	0,80%	160,00%
Wskaźnik MREL	Min 3,49%	8,10%	232,1%
Pozostałe wskaźniki			
Wskaźnik C/I (udział kosztów działania powiększonych o amortyzację w wyniku z działalności bankowej powiększonego o pozostałe przychody operacyjne minus pozostałe koszty operacyjne)	Max. 72%	71,8%	99,7%
Udział annualizowanego wyniku finansowego brutto w należnościach zagrożonych wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych	Min. 9%	173,2%	1924,4%
ROA	Min. 0,5%	0,6%	144,00%

Zarząd Banku

Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie	Podpis
Barbara Borowska	Prezes Zarządu	
Tomasz Wiśniewski	Wiceprezes ds. handlowych	

Mariusz Kowalczyk	Wiceprezes ds. finansowych	
-------------------	----------------------------	---

Gniezno, dnia 10.06.2019 r.